

RastiSoft

HTML

Tutorial

نوشته داود راستي

کتابچه نخست آموزش **HTML** از سري آموزشي e-learning **RastiSoft**

فهرست کتابچه اول

- مقدمه
- روش استفاده از کتابچه های این دوره

درس نخست – زبان HTML

- اینترنت چیست؟
- وب جهان پهن یا World Wide Web چیست؟
- مرورگر وب (Web Browser)
- HTML چیست ؟
- برای فراگیری HTML به چه چیزهای نیاز داریم؟
- اولین صفحه HTML خود را بسازید

مقدمه

این دوره آموزشی شامل مجموعه از مقالات دوره ای و مرتبط به هم و چندین مثال عملی مختلف است که من در آنها تلاش کردم با زبانی ساده و از کوتاه ترین راه شما را با HTML آشنا کنم. بعد از به پایان رساندن این دوره شما میتوانید با این زبان ساده، وب سایت خودتان را به راحتی ایجاد کنید. فراگیری زبان HTML بسیار آسان است به شرط آنکه مقالات این دوره آموزشی را با دقت دنبال کنید.

روش استفاده از کتابچه های این دوره

مقالات و دروس این دوره آموزشی به صورت کتابچه های (جزوه) آموزشی مجزا در فرمت PDF تهیه شده که بطور رایگان از سایت RastiSoft قابل دریافت است. هر کتابچه (جزوه) شامل یک یا چند درس مرتبط به هم است.

تمام دروس این دوره شامل مثالهای عملی بسیاری است که به فرایند یادگیری شما کمک فراوانی میکنند. برای هماهنگی بین مثالها، کد های HTML با حروف کوچک تایپ شده اند. به غیر از اینکه متن هر مثال بطور کامل آورده شده، فایل مربوط به هر یک از آنها نیز به همراه کتابچه ارائه میشود. توجه کنید که مثالهای این کتابچه های را نمیتوانید کپی و به ویرایشگر خود منتقل کنید. برای همین اگر بخواهید که کد مثالها را بدون تایپ کردن آنها، به ویرایشگر متن خود انتقال دهید، میتوانید از فایل مثالها استفاده کنید. برای دسترسی به این فایلها، بر روی عبارت (Code) که بالا، سمت چپ کادر کد هر یک از مثالها قرار دارد کلیک کنید. در این صورت کد مثال مربوطه برای شما در فرمت Text نمایش داده میشود. برای دیدن خود مثالها در مرورگر وب نیز میتوانید بر روی (Run) کلیک کنید.

نکته :

شاید از خودتان بپرسید با وجود برنامه های پیشرفته ویرایش صفحات وب مانند FrontPage XP که با استفاده از آنها میتوانیم صفحات وب مورد نظر خود را بدون حتی فراگیری یک کد ساده HTML، ایجاد کنید چرا باید زحمت یادگیری این زبان را به خود بدهید؟ پاسخ به این پرسش ساده است اگر شما میخواهد یک طراح صفحات وب زبردست شوید باید زحمت فراگیری این زبان را به خود بدهید و سعی کنید به بهترین شکل بر آن مسلط شوید. بعد از فراگیری این زبان میتوانید برای ایجاد صفحات وب در کمترین زمان از برنامه FrontPage و یا برنامه های مشابه استفاده کنید پس سعی کنید این زبان ساده را فرا بگیرید.

درس نخست - زبان HTML

نخست باید با یک سری از مفاهیم مرتبط با HTML و اینترنت آشنا شویم.

اینترنت چیست؟

اینترنت یک شبکه جهانی و گسترده از کامپیوترهای متصل به هم می باشد که این امکان را به میلیون ها انسان در سراسر جهان میدهد تا اطلاعات خود را در هر زمینه ای که مایل هستند عرضه کنند و با هم از راه های مختلف چه نوشتاری، صوتی و یا حتی تصویری ارتباط برقرار کنند. **Internet Relay** , **FTP** , **Telnet** , **Chat** , **e-mail** و وب جهان پهن (**World Wide Web**) قسمتهای از شبکه جهانی اینترنت را تشکیل میدهند.

وب جهان پهن یا World Wide Web چیست؟

World Wide Web که اغلب از آن به عنوان وب (**Web**) یاد میشود زیر مجموعه از شبکه گسترده و جهانی اینترنت است. وب یک شبکه گسترده از کامپیوترهای متصل به هم است که آنها را قادر می سازد با استفاده از توافق نامه (پروتکل) **HTTP** با هم ارتباط برقرار کنند. **HTTP** یا **Hyper-Text Transfer Protocol** یک استاندارد ارتباطی است که برای تعیین نحوه ارتباط بین کامپیوترها متصل به وب ایجاد شده . اگر دقت کرده باشید برای همین است که آدرس وب سایتها با عبارت **Http://** شروع میشود برای مثلا آدرس وب سایت ما عبارت است از : **Http://www.RastiSoft.com** اطلاعات و داده های وب درون اسنادی که آنها را صفحات وب (**Web Page**) می نامند ذخیره میشوند. این صفحات وب بر روی کامپیوترهای متصل به شبکه که خدمات دهنده وب (**Web Server**) خوانده میشوند قرار میگیرند. حالا کامپیوترهای دیگری که به شبکه متصل هستند میتوانند با ارتباط به خدمات دهنده وب به اطلاعات و دادهای درون صفحات وب که در این خدمات دهنده ها قرار گرفتند ، دسترسی پیدا کنند. کامپیوترهای که از این صفحات وب بهره میگیرند را خدمات گیرنده (**Web Client**) می نامند.

مرورگر وب (Web Browser)

کاربران میتوانند با استفاده از برنامه ای به نام مرورگر وب (**Web Browser**) ، صفحات وب را در کامپیوتر خود ببینند. در حال حاضر مرورگرهای مختلفی وجود دارند که رایجترین آنها عبارت اند از **Internet Explorer** محصول شرکت **Microsoft** ، **Netscape** محصول شرکت **Netscape** و **Opera** محصول شرکت **Opera** . امروزه بیشتر از 90 درصد کاربران اینترنت از **Internet Explorer** بهره میگیرند. این مرورگر نسبت به دیگر مرورگرها دارای امکانات و ویژگیهای بیشتری است. **Internet Explorer** به همراه سیستم عامل **Windows** ارائه میشود همچنین میتوان آخرین نسخه این مرورگرها را بطور رایگان از وب سایت **مایکروسافت** دریافت کرد. به غیر از **Internet Explorer** دو مرورگر دیگر را نیز میتوانید بصورت رایگان از اینترنت دریافت کنید. البته حجم این برنامه ها زیاد است و با توجه به این که بیشتر کاربران در کشورمان از طریق خط تلفن به اینترنت دسترسی دارند ، بهتر آن است که آخرین نسخه این مرورگرها را بر روی CD خریداری کرد.

HTML چیست ؟

HTML یا **Hyper-Text Markup Language** یک زبان ساده آرایش دهنده متنی است که برای توزیع اسناد مبتنی بر متن بر روی شبکه های کامپیوتری طراحی شده و مجموعه ای از فرمانهای از پیش تعریف شده است (**Tag** تگ) که میتوان با استفاده از آنها، اسناد متنی را برای نمایش در مرورگرها (**Browser**) قالب بندی کرد و با استفاده از امکان فرایبوند سازی (**Hyperlinking**) ، اسناد مختلف متنی که در میلیونها خدمات دهنده وب در سراسر دنیا وجود دارند را به هم مرتبط کرد. بطور کلی از **HTML** برای ایجاد صفحات وب بهره گرفته میشود.

خوب حالا که بطور کلی با یک سری از مفاهیم پایه ای اینترنت و وب آشنا شدیم نوبت به فراگیری خود زبان **HTML** رسیده و از این قسمت به بعد کار خود را آغاز میکنیم.

برای فراگیری HTML به چه چیزهای نیاز داریم؟

به غیر از یک دستگاه کامپیوتر چه PC چه Apple که حتما در اختیار دارید وگرنه نمی توانستید این کتاب الکترونیکی آموزشی را از روی سایت RastiSoft دریافت کنید، به یک ویرایشگر ساده متن مثل NotePad هم نیاز دارید که فایل‌های ساده HTML را ایجاد و ویرایش کنید . ممکن است که بخواهید از ویرایشگرهای پیشرفته تر مثل MSWord xp و ... استفاده کنید ولی ما اینجا قصد آموزش کار با یک ویرایشگر را نداریم بلکه اینجا قصد فقط آموزش HTML است . به غیر از یک ویرایشگر ساده متن، شما نیاز به یک مرورگر وب مانند Internet Explorer یا Netscape برای مشاهده صفحات HTML که ایجاد کرده اید دارید. هم NotePad و Internet Explorer در نسخه های مختلف Windows وجود دارند و شما اگر از این سیستم عامل بهره میگیرید نیازی به دریافت و نصب آنها را ندارید. کاربران سیستم عامل Mac هم میتوانند از ویرایشگر متن SimpleText بهره بگیرند.

اولین صفحه HTML خود را بسازید.

برای شروع کار ابتدا ویرایشگر متن NotePad را اجرا کنید.

• برای اجرای Notepad در windows 95/98 از منو **Star** < Programs < Accessories و سپس Notpad را انتخاب کنید.

• برای اجرای Notepad در windows XP از منو **Star** < All Programs < Accessories و سپس Notpad را انتخاب کنید.

تگ ها (Tag) در زبان HTML :

اولین چیزی که شما در این مرحله باید با آن آشنا شویم مفهوم تگ (Tag) است. تگ ها دستورات ساده ای هستند که به مرورگر وب شما می گویند که چه عملی انجام دهد. تمامی تگهای HTML بین علائم < و > قرار میگیرند تا از متون ساده درون صفحه تفکیک شوند. بیشتر تگهای HTML یک بخش آغازین و پایانی دارند. بخش پایانی تگ همانند بخش آغازین آن است که فقط در ابتدای آن کاراکتر / قرار میگیرد. در زبان HTML فرقی نمیکنند که تگها را با حروف کوچک تایپ کنید یا حروف بزرگ. مثلا هیچ فرقی بین <HTML> و <html> از نظر عملکرد وجود ندارد. البته برای هماهنگی بین تگهای آورده شده در این دوره آموزشی تمام تگها با حروف کوچک تایپ شده اند.

تگ HTML :

نخستین تگ یا دستوری که شما برای ایجاد یک صفحه ساده Html باید بکار ببرید تگ <html> است. کد زیر را در NotePad وارد کنید.

```
<html>  
</html>
```

این کد ساده به مرورگر شما میگوید که فایل حاضر یک صفحه HTML است. <html> ابتدا و </html> انتهای این صفحه را مشخص میکنند.

تگ HEAD :

برای کامل شدن صفحه وب خود تگ <head> را بین تگهای HTML اضافه کنید . اطلاعاتی که معمولا در این ناحیه از صفحه HTML قرار میگیرند از دید کاربر مخفی است و فقط مورد استفاده مرورگر وب و موتورهای جستجو قرار میگیرند. در بخشهای بعدی بیشتر در مورد این تگ صحبت خواهیم کرد.

```
<html>  
  < head>  
  </head>  
</html>
```

تگ TITLE :

حالا میخواهیم که یک عنوان برای صفحه خودمان تعیین کنیم. این عنوان در بخش **Title Bar** مرورگر وب، بالا سمت چپ آن ظاهر میشود. برای تعیین عنوان برای یک صفحه HTML از تگ **<title>** بهره میگیریم. این تگ را بین تگهای آغازین و پایانی **<head>** اضافه کنید. عنوانی که برای صفحه خود انتخاب کرده اید بین تگ آغازین و پایانی **<title>** وارد کنید. (در این بخش من عنوان **(My first HTML Page)** را برگزیده ام.)

```
<html>
  <head>
    <title>My first HTML Page</title>
  </head>
</html>
```

تگ BODY :

خوب حالا در این مرحله ما باید بدنه اصلی صفحه HTML خود را تعیین کنیم. بدنه یک صفحه HTML بخش اصلی آن است که ما مطالب و اطلاعاتی که میخواهیم در مرورگر نمایش داده شود را در آن قرار میدهیم. برای تعیین بدنه صفحه HTML از تگ **<BODY>** استفاده میکنیم. (تگ BODY دارای ویژگیهای فراوان است بنابراین یک درس کامل را به این تگ اختصاص دادم و در آن درس بطور کامل با این تگ آشنا خواهید شد.)

Code / Run

```
<html>
  <head>
    <title>My first HTML Page</title>
  </head>
  <body>
    This is my first HTML page!
  </body>
</html>
```

(برای اجرای این مثال میتواند بر روی Run و برای مشاهده کد بر روی Code، بالا این کادر کلیک کنید)

جمله (This is my first HTML page) که در بین تگ آغازین و پایانی BODY قرار گرفته، در مرورگر وب نمایش داده میشود.

صفحه ساده HTML شما کامل شده است. حال برای اینکه نتیجه کار خود را ببینید باید این صفحه را با پسوند HTML و یا HTML ذخیره کنید و آن را با مرورگر وب خود امتحان کنید. اگر از NotePad استفاده میکنید برای ذخیره این فایل **Save As...** را از منو **File** انتخاب کنید و آن را با نام **MyFirstPage.html** بر روی دیسک سخت کامپیوتر خود ذخیره کنید.

حالا موقع آن رسیده تا اولین صفحه HTML خود را با مرورگر وب امتحان کنیم. برای این کار مرورگر وب را (که در اینجا Internet Explorer است) اجرا کنید و از منو **Open ...** فایل **MyFirstPage.html** که قبلاً ذخیره کرده اید را باز کنید. همچنین میتوانید بر روی فایل **MyFirstPage.html** در دایرکتوری که آن را ذخیره کردید دوبار کلیک کنید و در این حالت مرورگر وب اجرا میشود و صفحه HTML شما در آن نمایش داده میشود. اگر مراحل قبل را درست انجام داده باشید نتیجه کار همانند تصویر زیر خواهد بود:

اگر چنین است ، به شما تبریک میگویم چون اولین صفحه HTML خود را ساختید! این صفحه وب گرچه ساده ترین صفحه است که میتوان ایجاد کرد ولی پایه تمام صفحات وب پیچیده موجود بر روی اینترنت است. شما در کتابچه و دروس بعدی با تگهای بیشتر آشنا خواهید شد و روش بکار گیری آنها، برای ساخت صفحات HTML را فرا خواهید گرفت.

یک نکته:

با استفاده از مرورگر وب میتوانید کد HTML بکار رفته درون صفحات وب را ببینید در صورتی که از مرورگر Internet Explorer بهره میگیرید برای مشاهده کد HTML درون صفحه وب به یکی از صورتهای زیر عمل کنید:

- بر روی قسمت خالی صفحه درون مرورگر خود کلیک راست کنید و آیتم **View Source** را انتخاب کنید.
- از منو **View** در بالای مرورگر وب (قسمت **Menu Bar**) خود آیتم **Source** را انتخاب کنید .

در هر یک از دو حالت بالا ، کد HTML صفحه وب موجود برای شما نمایش داده میشود.

شما در این درس با مفاهیم اصلی اینترنت و زبان HTML آشنا شدید. همچنین اولین صفحه وب خود را با استفاده از تگهای پایه ای HTML ساختید. در درس بعدی شما با چند تگ مفیدی که میتوانید از آنها برای کار با اطلاعات نوشتاری بر روی صفحات HTML بکار ببرید آشنا خواهید شد. **کتابچه بعدی را حتما مطالعه کنید.**

نوشته : داود راستی

RastiSoft is yours!
<http://www.RastiSoft.com>